

Motion till riksdagen 2006/07:Ju284

av Ulf Sjösten (m)

Ungdomsbrottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om en översyn som syftar till en striktare och över landet mer konsekvent tillämpning av skyndsamhetskriteriet vid utredning och lagföring av ungdomsbrottslingar.

Motivering

Det är alltid viktigt att samhällets reaktion på brott är snabb, tydlig och konsekvent. Det är förmodligen aldrig viktigare än när brotten begås av unga människor under 18 år. En tidig repressiv reaktion med efterföljande rehabiliteringsinsatser kan i väldigt många fall förhindra fortsatt brottslig verksamhet.

Det förklarar inte vikten av att arbeta preventivt där myndighetsöverskridande samverkan är absolut nödvändig för ett framgångsrikt resultat. Det är viktigt att polis, sociala myndigheter, kommunens fritidssektor och skolan kan samverka kring ett gemensamt mål: att föra en ung människa mot en framtid utan kriminalitet och droger. Det är också viktigt att påverka ungdomars attityder till droger och kriminalitet. Utredningar av ungdomsbrott är en process som inleds med en polisutredning (ofta ledd av en åklagare som förundersökningsledare), åklagararbete för att förbereda målet för en tingsrättsbehandling och slutligen arbetet i domstolen.

Det är helt nödvändigt att alla delar av denna process fungerar för att man skall nå det uppsatta målet att ungdomsbrotten skall utredas med särskild skyndsamhet.

Orsaken till att skyndsamhetskriteriet finns för ungdomsbrotten är att man har satt den starkt påverkbara unga människan i centrum. Tidiga insatser av preventiv, repressiv eller rehabiliterande art räddar bokstavligen liv.

Justitieombudsmannen har vid flera tillfällen kritiserat handläggningstiderna i ungdomsmål och då pekat på administrativa och organisatoriska bris-

Fel! Okänt namn på

ter. Åtgärder har vidtagits och utredningar har granskat frågan. Detta har dock inte varit tillräckligt, varför det nu är dags för ett tydligt politiskt initiativ i frågan.

Det ligger säkert mycket sanning i JO:s bedömning, men vi är övertygade om att resursknappheten från mitten av 1990-talet och framåt är en starkt bidragande orsak. Specialistfunktioner som polisdistriktens ungdomsrotlar har i många fall avvecklats. Därmed har en stor samlad kompetens spridits ut och luckrats upp. Närpolisreformen har havererat, en reform som byggde på polisens närhet till medborgarna, inte minst unga människor i lokalsamhället. I Stockholms län har antalet ungdomar misstänkta för brott ökat under perioden 2000–2002 från 4 820 till 5 349.

För att återgå till rättskedjan: Det räcker att en länk bryts för att förstöra möjligheterna att uppnå skyndsamhetskravet.

Faktum är att det finns problem med långa handläggningstider i alla delar av rättsprocessen. Ärenden blir liggande och den unge får en skev bild av samhällets inställning till kriminalitet. För något år sedan visade det sig att en 16-åring misstänkt för att ha knivdödat en 14-åring i Stockholmstrakten redan tidigare varit misstänkt för brott mot knivlagen och förhört av polisen. Därefter hade uppenbarligen ärendet blivit liggande utan åtgärd. Vilka signaler skickar denna passivitet från rättssamhället till en ung människa som med råge har passerat riskzonen för kriminalitet?

Rättssamhället misslyckas gång efter gång och år efter år att leva upp till kravet på snabbhet när det gäller brottsutredningar som rör ungdomar. Rättskedjan brister, och den samverkan över formella myndighetsgränser som är helt nödvändig för att lyckas fungerar praktiskt mycket olika i olika delar av landet.

Problemen är inte nya. De är förskräckande ålderstigna. Det krävs politiska initiativ för att komma till rätta med dessa missförhållanden.

Stockholm den 26 oktober 2006

Ulf Sjösten (m)